

2.3.2018

Valtiovarainministeriö
Vero-osasto
valtiovarainministerio@vm.fi

Diaarinumeronne VM 169:00/2017

Hallituksen esityksen luonnos elinkeinoverolain korkovähennysrajoitusta koskevan sääntelyn muuttamisesta

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä HSY lausuu kunnioittavasti seuraavaa.

HSY:ltä ei pyydetty lausumaa esityksestä, mutta HSY on myöhemmin saanut luvan toimittaa lausumansa 2.3.2018 mennessä.

Suomen Kuntaliitto ry ja Vantaan kaupunki ovat omissa lausunnoissaan esittäneet huolensa korkovähennysoikeuksien rajoittamisen vaikutuksista kunnallisten toimijoiden kustannuksiin, jos sääntely ulottuu esimerkiksi kunnallisiin verkostoihin ja muuhun julkisen palvelun infrastruktuuriin. HSY yhtyy tähän näkemykseen.

HSY tuotti vuonna 2016 vesi- ja jätehuoltopalveluja yli miljoonalle pääkaupunkiseudun asukkaalle ja yrityksille. Talousvettä tuotettiin ja jätevettä puhdistettiin myös toiminta-alueen ulkopuolisille vesihuoltolaitoksille sekä hoidettiin jätehuoltopalvelut sopimusperusteisesti Kirkkonummen kunnalle. Seutu- ja ympäristötietoja tuotettiin pääkaupunkiseudulle ja osin laajemmalle, Helsingin seudun 14 kunnan alueelle.

HSY:n vastuulla on lisäksi yli 1,1 miljoonan asukkaan jätehuollon järjestäminen pääkaupunkiseudulla ja Kirkkonummella. Lisäksi HSY huolehtii julkisen palvelutoiminnan sekä sosiaali- ja terveystalouden ja koulutustoiminnan yhdyskuntajätteistä sekä toissijaisen vastuun perusteella elinkeinoelämän jätteistä.

HSY on kuntayhtymä, joka jäsenkuntiensa lakisääteisten palvelujen järjestäjänä ja lakisääteisenä toimijana ei tavoittele toiminnallaan voittoa.

ESITYSLUONNOKSESTA

Esitysluonnoksessa ehdotetaan, että elinkeinotulon verottamisesta annettuun lakiin (jäljempänä elinkeinoverolaki) sisältyvää korkovähennysoikeuden rajoittamista koskevaa säännöstä muutetaan. Muutokset perustuvat osittain sisämarkkinoiden toimintaan suoraan vaikuttavien veron kiertämisen käytäntöjen torjuntaa koskevien sääntöjen vahvistamisesta annettuun direktiiviin (EU) 2016/1164 (jäljempänä veron kiertämisen estämistä koskeva direktiivi).

Esitysluonnoksen mukaan elinkeinoverolain 18 a §:ää muutettaisiin siten, että korkovähennysoikeuden rajoittamista koskeva säännös koskisi sekä etuyhteysosapuolille että muille kuin etuyhteysosapuolille maksettujen korkomenojen vähennyskelpoisuutta. Korkomenojen rajoitus olisi yleinen rajoitus ja sen määrä perustuisi nykyiseen tapaan velallisen elinkeinotoiminnan tulokseen, johon on lisätty korkomenot ja verotuksessa vähennyskelpoiset poistot sekä konserniavustuslain mukaiset saadut konserniavustukset ja vähennetty annetut konserniavustukset.

Korkomenot saataisiin nykyiseen tapaan vähentää täysimääräisesti korkotulojen määrää vastaavilta osin. Jos nettokorkomenot, joilla tarkoitetaan korkotulot ylittäviä korkomenoja, ovat verovuonna enintään 500 000 euroa, ne voitaisiin nykyiseen tapaan vähentää kokonaan. Nettokorkomenojen ylittäessä mainitun euromäärän nettokorkomenot voitaisiin vähentää siltä osin kuin ne ovat enintään 25 prosenttia edellä kerrotusta oikaistusta elinkeinotoiminnan tuloksesta (EBITDA).

Prosenttimäärän ylittävät nettokorkomenot eivät olisi vähennyskelpoisia. Tästä poiketen muille kuin etuyhteysosapuolille maksettuja nettokorkomenoja voisi vähentää 3 000 000 euroa. Vähennettäessä korkomenoja elinkeinotoiminnan tuloksen perusteella lasketun määrän perusteella ensin vähennettäisiin verovelvollisen ja muiden kuin etuyhteysosapuolten välisiä nettokorkomenoja.

Muille kuin etuyhteysosapuolille maksettujen korkomenojen vähennyskelpoisuutta rajoitettaisiin vain silloin, kun verovelvollinen on osa konsernia tai etuyhteydessä toiseen osapuoleen tai sillä on kiinteä toimipaikka. Lisäksi 18 a §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että siitä poistettaisiin rahoitusalan yhtiöitä koskeva vapautussäännös sekä tasevapautus-säännös ja siihen lisättäisiin direktiiviin perustuvat korkomenon, etuyhteydessä olevan osapuolen sekä konsernin määritelmät.

Jäsenvaltioille on annettu mahdollisuus rajata soveltamisalan ulkopuolelle määrättyjä tilanteita, joissa aggressiivisen verosuunnittelun riskin on arvioitu olevan vähäisempi. Tällaisista soveltamisalan poikkeuksista on säädetty artiklan 4 kohdissa 3 ja 4 koskien yksittäisiä yrityksiä ja infrastruktuurihankkeita. Soveltamisalasta tehtäviä poikkeuksia on perusteltu tarpeella vähentää säännöksistä aiheutuvaa hallinnollista taakkaa ja helpottaa uuteen sääntelyyn siirtymistä.

VÄHENNYSKELPOISTEN KORKOJEN MÄÄRÄ JA RAJA-ARVOT

Artiklan 4 kohdan 3 a) mukaan jäsenvaltiolla on mahdollisuus jättää soveltamisalan ulkopuolelle enintään kolmen miljoonan euron suuruiset nettokorkomenot.

HSY katsoo, että vähennettävien nettokorkomenojen enimmäismäärä tulee säätää kiinteäksi ja direktiivin sallimin tavoin asettaa kolmeen miljoonaan euroon. Etuyhteyden määritelmän laajentuminen siitä, millaisena määritelmä on nykyisessä laissa, puoltaa vähennyskelpoisten nettokorkomenojen asettamista nykyistä selvästi korkeammalle tasolle. Kansallisessa sääntelyssä etuyhteyden määritelmä sisältäisi esitysluonnoksen mukaan nykyiseen tapaan – ja direktiivissä säädettyä ankarammin – tilanteet, joissa toisella osapuolella on välillinen tai välitön oikeus nimittää yli puolet jäsenistä esimerkiksi toisen yhteisön hallitukseen, tai joissa toista osapuolta johdetaan yhteisesti toisen osapuolen kanssa tai se muuten tosiasiallisesti käyttää määräysvaltaa toisessa osapuolella. Mikäli etuyhteysosapuolille maksettuja korkoja ja muille kuin etuyhteysosapuolille maksettuja korkoja päädytään kohtelemaan eri tavoin, pitää HSY tärkeänä sitä, etteivät normaalit vakuusjärjestelyt muuta

rahalaitoslainasta maksettuja korkoja luonteeltaan etuyhteysosapuolelle maksetuksi koroksi.

Kuntaliiton näkemystä vastaavasti HSY lähtee siitä, että julkisten infrahankkeiden poikkeus tulee säätää. Jos tätä poikkeusta ei jostain syystä säädettäisi, raja-arvojakin tulee arvioida uudelleen ottaen huomioon julkisten hankkeiden vieraan pääoman valtaisuus.

Artiklan 4 kohdassa 4 a) on säädetty siirtymäsäännöksestä, jonka mukaan vähennyskelpoisuutta rajoittavaa uutta säännöstä ei tarvitse soveltaa niin sanottuihin nykyisiin lainoihin, joilla tarkoitetaan ennen 17 päivänä kesäkuuta 2016 otettuja lainoja. Poikkeusta ei kuitenkaan voida soveltaa tällaisiin lainoihin, jos niiden ehtoja sittemmin muutetaan. Jos lainan ehtoja muutetaan esimerkiksi lisäämällä lainan määrää tai laina-aikaa, poikkeusta ei sovellettaisi näihin muutettuihin ehtoihin, mutta sitä voitaisiin soveltaa kuitenkin siltä osin kuin ehtoja ei ole muutettu.

Artiklan 4 kohdan 4 b) mukaan soveltamisalan ulkopuolelle voidaan jättää myös lainat, joilla rahoitetaan pitkän aikavälin infrastruktuurihankkeita. Poikkeus edellyttää hankkeen toteuttajan, vieraan pääoman menojen ja varojen sekä tulojen olevan unionissa. Lisäksi edellytetään, että infrastruktuurihankkeella tuotetaan, kehitetään, käytetään ja/tai ylläpidetään laajamittaista yleisen edun mukaista omaisuutta.

HSY pitää sanotun poikkeuksen ottamista kansalliseen lakiin tärkeänä.

INFRASTRUKTUURIHANKKEISTA

Julkisten infrahankkeiden poikkeussäätely tulee ottaa käyttöön.

HSY hoitaa kuntalain 55 §:ssä tarkoitettuna kuntayhtymänä pääkaupunkiseudun kuntien jätehuoltoa ja joukkoliikennettä koskevasta yhteistoiminnasta annetun lain (829/2009) 2 §:ssä tarkoitettuna kuntayhtymänä kuntayhtymän perustamisesta tehdyn sopimuksen nojalla jäsenkuntiensa jätelain mukaisen jätehuollon ja siihen liittyvää toimintaa, toimii vesihuoltolaissa tarkoitettuna vesihuoltolaitoksena, joka huolehtii vesihuollosta alueellaan, huolehtii jäsenkuntiensa ilmansuojelun seuranta-, tutkimus- ja suunnittelu- sekä koulutus- ja valistustehtävistä sekä hoitaa jäsenkuntien sille antamat muut kuntayhtymän toimintaan liittyvät yhteiset tehtävät.

Veron kiertämisen estämistä koskevan direktiivin mukaan korkorajoituksen ulkopuolelle voidaan jättää pitkän aikavälin julkiset infrastruktuurihankkeet, joilla tuotetaan, kehitetään, käytetään tai ylläpidetään laajamittaista omaisuutta, jonka jäsenvaltio katsoo olevan yleisen edun mukainen ja jos hankkeen toteuttaja, vieraan pääoman menot, varat ja tulot ovat kaikki unionissa. Mahdollisuus poikkeussäätelyyn on laadittu, koska on katsottu, että julkisten infrahankkeiden toteutuksen liittyvä aggressiivisen verosuunnittelun riski on vähäinen.

Kuntaliitto ja kunnat katsovat, että Suomen tulee käyttää julkisiin infrahankkeisiin liittyvää poikkeusta ja jättää soveltamisalan ulkopuolelle ne lainat, joilla rahoitetaan pitkän aikavälin julkisia infrastruktuurihankkeita. Jos poikkeusta ei säädetä, lakimuutoksella on useita epätoivottuja vaikutuksia. HSY yhtyy Kuntaliiton lausumaan.

Kuten Kuntaliittokin lausunnossaan toteaa, esimerkiksi kunnallistekniikan ja vesijohtoverkostojen rakentaminen ja ylläpito on pääomavaltaista toimintaa ja verkostoihin sitoutunut pääoma suurta. Verkostoilla pidetään yllä yhteiskunnan kannalta kriittistä omaisuutta, jonka voidaan ehdottomasti katsoa olevan yleisen edun

mukaista. Verkostoja hallinnoidaan eri muodoissa, niin kunnan liikelaitoksissa, kuntayhtymissä (kuten HSY:ssä) kuin yhtiömuodossakin.

Korkovähennysrajoitusta ei tulisi ulottaa kuntien yhteistoiminnasta johtuvien yleistä etua palvelevien ja suorastaan välttämättömien hankkeiden kustannuksia lisäävällä tavalla.

Myös jätehuolto on hyvä esimerkki HSY:n yleisen edun mukaisesta toiminnasta. Tältäkin osin on olemassa vaara, että korkovähennysoikeuden muutokset johtavat kustannusten kasvuun julkisella sektorilla, mutta myös loppukäyttäjillä.

Yhteisen edun mukaiseksi omaisuudeksi tulee määritellä laajasti julkisen tahon ylläpitämään palveluverkoston liittyvä omaisuus.

HSY pitää suurten infrastruktuurihankkeiden pääomavaltaisuutta ja yleistä etua palvelevaa käyttötarkoitusta perusteena näiden ottamiselle poikkeuksen piiriin direktiivissä sallituin tavoin. Kuten esitysluonnoksessa todetaan, infrastruktuurihankkeet ovat tyypillisesti laajoja ja rahamääräisesti kalliita hankkeita, joissa velkarahoitus on merkittävässä asemassa. Korkorajoitussäännöksen soveltaminen näitä hankkeita toteuttavien yritysten verotuksessa lisäisi todennäköisesti hankkeiden kustannuksia. Sanottua talousvaikutusta korostaa vielä nousevien korkojen markkinatilanne.

YHTEENVETO ESITYKSEN VAIKUTUKSISTA

Korkomenojen vähennysoikeuden rajaamisella on seuraavanlaiset vaikutukset HSY:lle erityisesti vesihuollon toiminnan osalta.

HSY:n vesihuollon toimiala on yhteisöverovelvollinen alennetulla verokannalla. Vesihuollon toimintoihin kohdistuva nettokorkomenot vuonna 2017 olivat 65 miljoonaa euroa, josta jäsenkunnille maksettavat korot olivat 63 milj. ja muille 2 milj. euroa. Näin ollen 25 %:n mukainen korkomeno olisi ollut huomattava.

Muille kuin jäsenkunnille maksettavat nettokorot eivät vuonna 2017 ylittäneet kolmen miljoonan euron vähennyskelpoisuusrajaa.

Tulevina vuosina vesihuollon rahoituslaitoslainat tulevat kasvamaan voimakkaasti, enemmän kuin kaksinkertaistuvat. Näin ollen jo lähivuosina myös nämä korkomenot tulevat ylittämään kolmen miljoonan euron rajan.

Jäsenkuntalainojen korot eivät tule lähivuosina laskemaan ja tulevat ylittämään 25% raja-arvon vielä useamman vuosikymmenen ajan.

Jäsenkunnilta saatu lainarahoitus syntyi HSY:n perustamisvaiheessa, kun kuntayhtymään siirrettiin liiketoimintakaupalla neljän jäsenkunnan (Helsinki, Espoo, Vantaa, Kauniainen) vesilaitosomaisuus ja -toiminta.

Vesihuolto on erittäin pääomavaltainen toimiala ja HSY:n vesihuollolla on menossa erittäin suurten investointien jakso. Rakenteilla on uusi jätevedenpuhdistamo, jonka kustannusarviosta (400 miljoonaa euroa) valtaosa joudutaan rahoittamaan lainarahoituksella. Tämän jälkeenkin vesihuollon investointimenot tulevat pysymään niin suurina, ettei HSY kykene suoriutumaan tulorahoituksella ainakaan lähimmän 10 vuoden aikana.

Vesihuollon investoinnit kohdistuvat kaikki Suomeen pääkaupunkiseudulle rakennettavaan vesi-infrastruktuuriin ja niihin rahoitus on kokonaan hankittu Suomesta ja EU:sta (Euroopan investointipankista ja Pohjoismaiden investointipankista).

Vesihuollon investointeja on käytännössä mahdotonta rakentaa pelkästään oman pääoman ehtoisella rahoituksella.

Vesihuollon toiminta, käyttömenot ja investoinnit on rahoitettava asiakasmaksuilla, joihin jo nyt kohdistuu jatkuva korotuspaine suuren investointitarpeen johdosta. Toimialaan kohdistuvien uudet veroluonteiset maksut tai muut menot joudutaan kattamaan asiakasmaksujen korotuksilla.

Veron kiertämisen estämistä koskevassa direktiivissä säädetyn vähimmäistason vaatimusten täyttäminen merkitsee Suomen nykyisen korkovähennysrajoitussäännön kiristämistä. Tämä koskee erityisesti muita kuin elinkeinoverolain piiriin kuuluvia korkoja sekä muiden kuin etuyhteysosapuolten välisiä korkoja, jotka nykytilanteesta poiketen on pakko sisällyttää korkovähennysrajoitussäännön piiriin. Tässä tilanteessa ei ole perusteltua kiristää rajoitusten nykyistä sisältöä direktiivin edellyttämää vähimmäistasoa enempää. Tarkoituksenmukaista olisi käyttää direktiivin sallimat poikkeukset oikeustilan kiristymisen kompensoimiseksi. Suomessa eletään tällä hetkellä nousevan korkotason aikaa eikä investointien rahoittamista tule hankaloittaa tarpeettomasti.

Lisätietoja antaa

Sari Forsström, johtava lakimies (sari.forsstrom@hsy.fi)

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

Raimo Inkinen

toimitusjohtaja

